

CSIKI LAPOK

Feltétel kiadó: Ösv. VÁKÁR LAJOSNR	Előfizetési ár: Egész évre Pengő 6.— Félévre Pengő 3.— Helyi előfizetésre Pengő 1.50 Pályázatoknak ára 12 fillér Kétszázad egy évre 12 Pengő. Megjelenik minden vasárnap	Nyilvántartási közlemények díja soronként 1 Pengő Kézi írást nem adnak vissza. Hirdetési díjak a legolcsóbban számítottnak Kiadóhivatal: Csikszerecs, Apaffy Mihály-uca 15 sz.	Feltétel szerkesztő: RÉSZEZH GYÖZŐ
--	--	---	--

Katholikus tanítónképzőt Csikszerecsnek!

Erdély legnagyobb katolikus papjának ajkáról hangzott el a veszénység a csiksomlyói róm. kath. tanítónképző-intézet visszahozatalára és újraépítésére s a kimondott szavak rövidesen tettekké váltak. — Országgyűlés folyik a gyűlés az új iskolaépület építkezésére, az ősi intézet vendéglátó feladatával segédkeznek a gyűlésben s megük is jelentős összegeket áldoznak, csak hogy újból hozzájuttathassák Csikot a nagymultú intézethez, mely egy év-századon át szolgált a Székelyföld nevelés-ügyét és nemzedékről-nemzedékre gerincet, értelmes székely polgárokat adott a hasánnak.

A képző visszatérésével egyidejűleg azonban felvetődik egy másik kérdés is: mi lesz leányainkkal? Tudnivaló, hogy a Székelyföld katolikus leányai a kitűnő negyzeheni és brassói katolikus intézetekben nevelkedtek hosszú idő óta. Az országhatárok azonban elválasztották egyelőre esen iskoláktól s addig is, míg a kérdés rendeződne, csak a négy középiskolát biztosító tanítónképző állanak leányaink nevelésére rendelkezésre. De tegyük föl, hogy őszig megoldódik az új honnászás nek es a fejlesztés is; miért ne neveljük mi leányainkat itthon, a magunk tanítónképzőjében, szülői s a körülmények kikerülő tanterv felügyelete alatt? Miért ne lehetne Csikszerecsnek, a katolikus székelység központjának, katolikus tanítónképző intézete?

Itt van Csiksomlyó, amelyhez ősi hagyományok kötik a székely nevelésügyet s a hagyományok köteleznek bennünket és az illetékeket arra is, hogy egyformán szem előtt tartsák úgy a székely férfiak, mint a székely nők nevelésének ügyét. S ha eddig Csiksomlyó adta a tanítót az egész katolikus Erdélynek, ezután legyen gondunk arra, hogy Csikszerecs adja a tanítónképzőt is. Ez a nevelő intézet a székelység központjában óriási jelentőséggel bírna s nemcsak kulturális hatása lenne áldásosan érezhető a székelyek között, de a székely leányok igen nagy részének kenyérkereseti lehetőségét is biztosítaná. Amellett pedig egyetemes magyar szempontból is megnyugtató lenne, hogy megbízható, szívvel-lélekkel magyar tanítónk keszé kerülne a magyar gyermekek nevelése.

Es a kérdés a legaktuálisabb ma, amikor oly nagy erővel és lelkesedéssel kezdünk hozzá az új hajlék megépítéséhez Somlyón. Megszívlelendő volna, hogy ugyanazzal az elindulással ne építsünk még egy másikat is Csikszerecsben, a katolikus székely leányok továbbképzésének biztosítására. Fgyelmelés ajánljuk e sorokat a megye vezetőinek és a székelység minden katolikus vezetőemberének, akinek a székely leányok sorsa csak egy kicsit is szívügye. Most kell tenni a vasat, amíg még lobog a lelkesedés tüze.

Kis jóakarattal es a terv megvalósítható. Még talán hosszulejártú kölcsön formájában is lehetséges lenne, amit katolikus bank vállalkozásaink nyújtanának. Katolikus bank vállalkozásaink, mint tessék föl a „Transsylvania” Bank is, amely létesítése óta kezeli és gyümölcsözőteti az összes csiki egyházak és a csikmegyei katolikus székelység bankbetéteit, bizonyára nem ítélvén a gondolatot. A jóakarattal pedig sokat tehet. Emlékezzünk csak a Csikszerecs Takarékosra, amely kis, helyi érdekű pénzügyi intézet volt a mégis egy korszerű óvoda épülettel ajánlóként meg a várost. Miért ne várhatnánk ma is ilyen nagylelkűséget egy belőlünk élő katolikus pénzügyestől?

Erdélyi Párt megyei tagozatának alakuló közgyűlése.

Körültekintő, céltudatos szervező munka után szerdán alakult meg, nagy érdeklődés mellett az Erdélyi Párt Csikszerecs megyei tagozata. A „Vigadó” nygyteremtés szándékát megvalósították a városi és községi tagozatok kiküldöttjei. Az alakuló értekezleten László Deszö dr. főispán, Ábrahám József dr. alispán, Farkas Pál rendőrőrnagyoktól kivül Adorján Imre, Mikó Imre dr., Albrecht Deszö, gróf Teleki Béla országgyűlési képviselő és Pál György országos főtitkár is megjelentek. A fegyelmelt egység jegyében példás magatartás mellett zajlott le Csikszerecs alakuló értekezlete.

Az értekezletet, a Magyar Hírszékgy elmondása után Kolombán József dr. szervezéssel megbízott elnök megnyitó beszédében levezette, hogy régi magyar szokás szerint összejövetelnek, meghívásunkkal isten nevében kezdjük meg. A mindenható Isten bőkezű áldását kérjük a most elinduló nemzetiépítő munkára.

— Ősi hagyományaink szerint — folytatja Kolombán dr. — miután teljes melegevel köszöntjük legfőbb Hadrunkat, kérjük az egk Urat, hogy tartsa meg nekünk, vezetője minden magyarok melletti egyesülését. A közgyűlésen megjelent hatalmas tömeg felállva, fegyelmelt, háromszoros éljen kiáltással hódolt.

— Néhai miniszterelnökünk, Teleki Pál gróf emlékét mindig őrizni fogjuk — folytatja Kolombán dr. — Nem feledkezünk meg soha arról es emberről, aki egész tudományos és politikai munkásságát nemcsak jogi találmányok, es a trianoni borsalmas események helyrehozatalára szentelte.

A közgyűlés résztvevői mély megilletődéssel, állva hallgatták a megemlékezést.

Továbbiak során kifejtette Kolombán dr., hogy a magyar történelem összefoglalása tanít. Eszközben a nehéz időkben mindenképpen össze kell tartani. Összefogásunkat, összefogásunkat hadseregünk bizonyítja. Honvédségünk, mely a közelmúltban bebizonyította állhatatosságát. Hadseregünket minden körülmények között támogatjuk es egy emberként, elszánt magyar kötelességünkkel állunk mögötte. Az E. P. célkitűzéssel kapcsolatosan megállapítja: az E. P. csak másodsorban politikai párt. Elsősorban erdélyi célkitűzéseikért, erdélyi kérdések megvalósításáért dolgozik. Ennek a pártnak mindaddig létezőnie kell, míg a kétélűsített Erdély nem egyesül.

Közönlő László Deszö dr. főispán, Ábrahám József dr. alispán és Farkas Pál rendőrőrnagyok, akik a párt szervező munkáját megértésel támogatták es elősegítették. Üdvözöl gróf Teleki Béla, Mikó Imre dr., Albrecht Deszö országgyűlési képviselőket, Pál György dr. országos főtitkár, központi kiküldötteket. Közönlőtet fejezi ki a megyei kiküldötteknek, hogy a felhívásnak ilyen nagyszámban esegtek tettek. A közgyűlés nagy lelkesedéssel központi meghatalmazást kér Bárdossy miniszterelnök távirati üdvözlésére. 40.000 öntudatos csiki székely párt-tag közönlő a magyar királyi kormányt.

Kovács Károly dr. szervező főtitkár jelentése során örömmel állapítja meg, hogy a csiki székelység megértette es (idők szavát). Felismerte kötelességét. A közelmúlt keserves szenvedés es huabavágo tapasztalatai alapján megállapította: csak egységes magatartással végezhet komoly, építő munkát. Az Erdélyi Párt szervező munkája során városok es felváltó lakossága példamutató fegyelmelttel jelentkezett. A gyergyói részeken közel 11 ezer, a csiki tájaton 21 ezernél többen, összesen a 40 ezeres számot jóval meghaladó tömegben tartoztak be a pártba. A pártnak nők is lehetnek tagjai. Az egységes székely konzervatívizmusnak a jele, hogy nagy közönség névjegyzékében egyetlen név sem vettek fel. Egyetlen szemléltető példával bizonyít Csikszerecs, a székely történelem egyik legnagyobb állomáshelye 1.337 párttagot jelentett be. Egy nő sincs köztük. Ez nem azt jelenti, hogy asszonyaink nem tartanak velünk közösségi munkák során. Nem! A múltban is ott voltak, most is velünk lesznek. Elöl mennek a harcok vállálói férfiak a hősvetelőn utánuk jönnek asszonyaink. Így az Erdélyi Párt jó es egységes munkát fog végezni.

Csik Lajos dr. kanonok, gimnáziumi tanár a következő szónok Nyomatékosan kihangsúlyozza, hogy nem néppözléseket, értekezleteket tartanak, melyeken mindenki bátran elmondhatja a maga véleményét. Ez az értekezlet Csik parlamentje, melyen kényesebb kérdéseket is elő lehet, esd elő kell adni. Ennek a gyűlésnek nincs lelkesedése szükségére Kipróbált. bátor emberek ülnek a teremben. Kényes kérdésekről, az E. P. nevével akar beszélni. Voltak olyanok, akiknek az Erdélyi Párt elnevezése kevés es ismét olyanok, akiknek sok volt. Mi szükség van országgyűlési pártja? — kérdezték, hangzottak. Hadseregünk megteremtette a régió várát egységet, dolgozzunk egységesen tehát. Máskor szerint: ha elmentünk addig, hogy E. P.-ot csinálunk, miért nem alakítunk Székely Pártot? Elvégre ma igényel, megoldásra váró kérdések vannak a Mezőségnek, vagy más tájaknak, mint a Székely ördök. Annál inkább, mert a Székelyföld Erdély többi részétől el van szigetelve.

Ezzel kapcsolatos történelmi adatokkal alátámasztva mutatja ki hogy az erdélyi politika mindig szoros, szövetségességet igényel. Magyarországot hirdették es tartott a Magyar Szent Koronával. Magyarország legnehezebb történelmi időszakában, az erdélyi fejedelemség 150 éves különállása is az egész magyarság megőrzését, egységét feltámasztásának lehetőségét szolgálta. Az egységes gondolat pillanatig sem szűnt meg, hisz Budavár visszafoglalása alkalmával első volt Erdély csatlakozása. A Habsburg, széteső, szövetségessé önző családi politika ellen legjobban harcoltak s 1848-ban a 12 pont között szerepelt Erdély önizje. A szabadságharc leveretése után a Habsburg politika újból Erdély különválasztásával próbálkozott, de terveit nem tudta keresztülvinni, célját nem érte el. Sajnos a 67-es kiegyezést követő liberális magyar politika nem ismerte fel Erdély értékét. Es a terület nem kapott sem gazdasági, sem kulturális terep támogatást. A bántalmas elhanyagolást elnökölt harangok ööne jelente, melyek nyomán az 1918-as tragédia újból elszakította Erdélyt.

Továbbiak során részletesen ismerteti, hogy az elmúlt 22 esztendő alatt akadnak rossz es jóhiszemű prófétái a magyarság történelmi jogait kétségbevonó, rosszul értelmezett „erdélyi eszellel” es erdélyi lelkiismeretnek. Ebben azonban meg a romlók nem hittek, nemhogy jóérsű, becsületos magyar felült volna nekik. Végeredményben az E. P. azért vette ezt a nevet fel, mert vannak különleges erdélyi kérdések. Es a párt annyiban lesz székely, amennyiben a székelység támogatja. Amennyi-

ben elég súlyt ad a pártnak, hogy kérdéseit illetékesek elé vigye. A pártnak es kormányzatnak egyaránt tudnia kell, hogy mit jelent a székelység. A székelység Magyarország keleti hídfője. Magyarország akkor lesz erős, ha ezt a hídfőt gazdasági, kulturális es katonai terep egyaránt kiépíti. Gróf Teleki Pál néhai nagy miniszterelnökünk annyira tisztában volt ezzel, hogy az árvízkarosultak között tartott beszéde második mondatában már Erdély es a székelysége hivatkozott. Az E. P.-ot es előkitűzéseit a csiki tagozat legteljesebb mértékben támogatja.

Gaál Alajos dr. gyergyószentmiklósi városl es járási tagozati elnök beszéde során megállapítja: az a tény, hogy együtt vagyunk s a mögöttük álló munka mindennél többet beszél. Ebben a pillanatban nem érez más kötelességet, mint hogy a Grócsen túl, a Most feje alatt lakó székelyek üdvözlét tolmácsolja. Egyben figyelmeztet, hogy a 22 esztendő szenvedés, mindenre kész, küzdeni tudó, dolgozni akaró kiállásnak pillanatig sem szabad lankadnia. A székelysége váró munkát senki sem végt el.

— Most is vállalnunk kell a munkát — mondja Gaál dr. —, ahogy a múltban tettük. Világháború közepében vagyunk. Ennek a népek egységének kell felvonulnia vezetői mögött. Jövők, életünk, történelmi igazságszolgáltatást váró jogaink követelik ezt. Nem hagyhatjuk Csiki szalmájaként aszéküllant egységünket. Nem szolgáltatathatjuk ki népünket aszékelyar koncolásoknak. Szükségünk volt es van erre az egységre, mert s. első bal es szélső jobb izgatnak, handabandálnak. Pedig jól jártuk 1918-ba, hova vezet a szélső bal amikor felelőtlen bitangok fegyverünk eldobására biztattak, uszítottak. Ezért tudott átosozogni a Kárpátok vonlatán a b. szektor. A közelmúltban azt is láttuk, hogy a szélső jobb hova vezetett. A vaskardista mozgalom — hála Istennek! — egy országot tett tönkre. Ilyen példák után lehetünk nem egységesek? Volna-e székely nép, ha viharos történelmünk során nem lettünk volna egységesek? E mul-e fejtünk föld minden véz? (Nem! Nem! kiáltja a tömeg).

— 1848-ban — folytatja Gaál dr. — Topánfalváról elindult Avram Janos serege, Eszterócskőrnégytől Urban akarta bezárni a harapófogót. Ma is veszedelmbe vagyunk. Nekünk nincs időnk a veszekedésre, nekünk egység, munka, összefogás kell! 1848-ban Agyagfalván gyűlést tartottak a székelyek. Határozatot hoztak: meg kell menteni a székelységeket. Hadsereget szerveztek s először Avram Janos, majd Urban seregeket verték szét. A történelem parancsol. Meg kell halgattatni a szót es meg kell érteni. Nekünk ezt kell kiáltanunk es ocselkednünk: szorított meg a puska! Szorított meg, mert ezen a székelyseregtől szentelt földön kell élnünk es halnunk!

A szónokot peroken keresztül lelkesen ünneplte a közgyűlés, majd Kolombán József dr. elnök indítványára Lőrincz József gyergyóditrói plébános elnökével a tisztakar es intézőbizottság jelölésére bizottságot küldtek ki. Egyben gróf Teleki Béla tartotta meg beszédét. Részletesen ismertetve a magyarság politikai es társadalmi helyzetét es elnyomottságát. Megállapította, hogy legutóbb napjainban az erdélyi magyarság társadalmi uton gyonyozott bizostani es magyarmani szellemi, erkölcsi es anyagi javait. Ebben a nagy es áldozatos munkában az egyházak jártak legelől. Minden erőfeszítés ellenére azonban minden magyart céltudatosan tettek tönkre es ellenesség hatalmi erő. A múlt tapasztalatait, felejtéltetlen nagy tanulságait a jövő építő munkájához mindenképpen fel kell használni, ha egészség s nemzeti életet akarunk élni.

Nem szabad mindent az államtól várni. Gazdasági életünket társadalmi uton kell biztosítani. Az erdélyi kérdéseket Erdélyi emberek ismerik legjobban. Munkájukra számítanak. Tekintettel arra, hogy az anyagi lehetőségek a kormány kezében vannak az E. P. kormánytámogató párt. Nem vitáznunk, akadékoskodni, hanem dolgozni akarunk.

Továbbiak során a párt előkitűzéseiből megemlíti, hogy a magyar es magyar közötti választásoknak el kell tűnnök. 22 éven keresztül azt hirdették: magyar es magyar között nincs különbség. Ne legyen! Az egész magyar életet népiebb, szociálisabbá kell tenni, s bürokratizációt meg kell szabadítani. — Minden magyarnak éreznie kell es tudnia kell: magyar es magyar között nincs sem lehet érdekellentét. Az E. P. elképzelése az, hogy mindenki becsületos, teyleges munkával aszerkeszen a közösség előtt érdemeket.

Csikszerecsre a párt büszke lehet — hangzott a gróf Teleki — Egyik legerősebb támasza Csik, ahol legnagyobbak a tenivalók. Minden embernek biztosítania kell a megélhetését. A háború előtt, alatt es után kiáldoroltak az emberek. Amerikában, regáli városokban veszték el. Ennek a kivándorlásnak továbbra is tartania kell, de egészen más formák es keretek között. Hiány van a magyarokban. A székelyeknek es ilyen magyarokban hiányos területre kell települni. Ipart, kereskedelmet magyar kezébe kell venni. Tehát: nagy feladat van a vezetőkre. Az élet minden megnyilvánulásán, minden vonalán vezetőknél kell maradnunk. A kisemberek kérdéseivel meg kell ismerkednünk. Míg ezt nem csinálják, nem vezetők.

A hallgatóság hosszasan ünneplte gróf Teleki Béla képviselőt, majd Albrecht Deszö részletesen ismertetve az Erdélyi Párt programját. Bevezetőjében megállapította: a magyarság sohasem félt a tanácskozássától. Ől szokás szerint mindig, mindent meghesztelt. Mátyás azért lett a legnagyobb magyar király, mert elhatározással, döntései előtt meghallgatta tanácsadóit. Továbbak során Perlecs híres mondatát idézi: „...ne legyünk kénytelenek tanulni, amikor tettekre került sor...”

— Asért mondom ezeket — folytatja Albrecht —, mert ma vannak rendszerek, melyek hirdetik: a nemzet ügyében döntsen egy ember. Láttuk: vannak nemzetek, melyek nagy fiat döntenek. Adjon az Isten nekünk is ilyen nagy férfút. Addig őriztük meg hagyományainkat, beszéljük meg dolgainkat, tanácskozunk.

— A kétélvűdes magyar tragédia tanulságait le kell vonni. Dolgoznunk kell. Munkánkat nem végezheti más. Így végeredményben nem lesz céltalan a 22 esztendő szenvedés. Olyan átalakítás közepén élünk, melynek felvonulni csak derengenek előttünk. A végső kialakulásig a magyarságnak minden áldozatra készen kell állania. Tehát legyünk egységes es fegyelmelt. Dolgozzunk közösségben. Számunkat erkölcsi értékünkkel, elszánt akarattal es köcsben elvégzett munkánkkal növeljük. Kettészakadva kerülünk vissza. Különösen a Székelyföld éri ezt. Szegélyen kerülünk vissza, amit pótolni kell. Nemzetiégi arányaink javítása szempontjából egységesnek kell dolgoznunk. Esért alakítottunk olyan pártot melyben egységesen tudunk dolgozni.

Dr. Ábrahám József alispán jelentése.

Dr. Ábrahám alispán Csalikvármegye törvényhatóságának 1941 évi április 18-án megtartott közgyűlésén alábbi jelentést terjesztette elő:

Mielőtt a jelentésem tulajdonképpen tárgyára rátérnék, itt a nagy nyilvánosság és az arra egyedül illetékes hatóság előtt kötelességemnek tartom leírni azokat az általános közigazgatási elveket, amelyeket úgy én, mint a vármegye tisztviselői kara követel fognak és követni tartoznak. Ezek az elvek: gyors, igazságos és szeretetteljes közigazgatás. Ezeknek az elveknek a gyakorlatban való megvalósításánál nem tesszük különbséget a megye lakói között, bármi legyen is valakinek nemzetisége, nyelve vagy vallása és azt a román nyelvű és nemzetiségű tisztviselőinktől nem várunk mást, mint teljes lojalitást és a magyar államszemlébe való minden utógondolat nélküli beilleszkedést.

Egyik nagy politikuskunk csak nemrég mondotta, hogy a románok megmutatták, hogyan nem szabad nemzetiségi politikát csinálni. Értővőbb megyek, a román urakom Csalikvármegyében 20 év alatt megmutatták, hogyan nem szabad közigazgatni.

Mi, akik saját magunkon éreztük ennek a közigazgatásnak minden gyötrelmeit, nem fogjuk őket követni.

Közigazgatásunk kezdetét általában a túreltelenség és a kenyér utáni érthető megzordulás jellemezte. Az állások megszerzése és betöltése késedelmeknek tündt fel azok előtt, akik az illetékes kormányzókat által feldolgozandó hatalmas anyagot nem ismerték vagy túreltelenségükben nem akarták tudomásul venni, azonban ma már — a vármegyei és községi tisztviselők kinevezése után — állíthatom, hogy a jogos igények csaknem 100 százalékban kielégítést nyertek s ha még kielégíthetetlen jogos igény lenne is, ezek a nyugdíj rendezés során méltányos megoldást fognak nyerni.

Ami pedig a községi tisztviselői állásokat illeti, nem kapunk elegendő segítségnyújtást a hiányos községi iratokban és díjakokban, miért is kérem a tek. törvényhatóság igen tiszteletteljesen, hogy ha megfelelő képességű egyénekről tudnak, azokat jelentkezésére felhívni méltóztatassanak.

A közigazgatás a háború előtt ismeretlen, sőt nem is sejtett feladatok tömegének a közigazgatásba való bekapcsolódása következtében bizonyos nehézségekkel küzd, azonban a tisztviselői kar teljes odaadással igyekszik a nehézségeket leküldeni.

A közigazgatásnak a legsúlyosabb gondot okozta a közeletlenség kérdése. Ebben a tekintetben a legnehezebb időszakra mi vagyunk a ma úgy a főszolgabíró urak, mint saját tapasztalatom után állíthatom, hogy a közeletlenség jelenleg teljesen kielégítő, mivel egyrészt a katonai közigazgatás miatt tövesen megszállt havi zabolos ellátmány több mint kétszeresére emeltetett. Rengeteg felvilágosító munkát kellett nyerni, kérelmet, sőt feljelentést, míg a földispán ur határozat megatásával sikerült megteremtteni azt az állapotot, mely ellátást területében jóval kedvezőbb egyik másik szomszéd vármegyénél.

A közeletlenség nehézségeit részben a tek. törvényhatóság által jól ismert 1939 és 1940 évi gabonatermés-eredmények okozták, ismeretlen lévén, hogy 1939 a normális mennyiségnek csak 70 százaléka, 1940 ben pedig kb. 40 százaléka termelt, amit a katonai közeletlenség nem ismert, részben, mert a havi gabonaelállítás mennyiségének megállapításánál nem volt figyelembe vehető a vármegyében később visszacsatolt és kb. 15000 leltet számláló községek szükséglete, sem pedig az 1930 évi népszámlálás utáni természetesen szaporulat.

Ma ezek a savoró tényezők az új népszámlálással tisztáztattak s a gabona illetve lisztellátmány a lakosság tényleges számának figyelembevételével történt és havi 82 vagon lisztet tesz ki, melyből csaknem 12 vagon főm liszt.

A közeletlenség feladatát végül megnehezítette az, hogy sem a katonai, sem a polgári közigazgatás első hónapjaiban nem tudott olyan mennyiségű tengeri behozataláról gondoskodni. Hosszas utánjárásal sikerült ezt a nehézséget is elhárítani s ma már, ha nem is a megelőző években megszokott, de elegendő mennyiség áll tengeri lisztből is rendelkezésre, bár egyelőre csak emberi tépialéka.

A közeletlenség nehéz problémájának kedvező megoldásában nagy mértékben segítségemre voltak egyes kereskedők, különösen a gyergyói medencében és a Gyimesvölgyben, akiket ezért elismerés illet meg annál is inkább, mivel sajnálattal kellett tapasztalnom a csiki medencében az arra alkalmas kereskedők nem-törődőmségét.

Csak röviden említtem meg, hogy a cukorral való ellátás, bár a közigazgatásban kezdetben voltak némi sükkenők és hiányok, az országosan szabályozott keretben teljesen normális és kifogástalan. Ebben a tekintetben a bőségesen rendelkezésre álló mennyiségből a szükséglet kielégítése a főszolgabíró és polgármester urak feladata.

A petrolium-ellátás a téli hónapokban hiányos volt, aminek a szállítási nehézségeken kívül egyik oka az volt, hogy a községi közigazgatás, amelynek feladata a petrolium-ellátásról gondoskodni, megfelelő feladatok hatóságai intézkedés hiányában nem volt tökéletesen megszervezhető.

A központi közigazgatás, amelynek kizárólag a községek igényeire alapján a nagy elosztó által szállított petrolium igazságos elosztásának ellenőrzése központi feladatát, a petrolium mennyiségének felelősségét több ízben szorgalmazta, a téli hónapokban végső

hámlipari munkákra való tekintettel, azonban mivel a petroliummal való ellátás szűkös országosan egyrége-son van szabályozva, az es irányu munkánknek csekély volt az eredménye. Jelentéseket kaptam, hogy a lakosság — talán arávalé tekintettel, mert jelenleg a vilá- gításra nincs olyan mértékben szükség, mint a téli hónapokban, a kiutalt mennyiséget nem veszi át.

Felhívok mindenkit, hogy a tavaszi és nyári hónapokban nem szükséges mennyiséget vásárolja meg és tartalékolja a téli hónapokra, mivel ma még nem lát- ható előre, hogy ebben az évben a kötött gondálkodás megteremtethető-e vagy sem.

A közeletlenség kapcsolatban dicsérettel és kö- szönettel kell megemlékeznem a szociális szervezet tevékenységéről, melyek a közeletlenség gondjait külön- kézesíték bessenrsével és kloratásával lényegesen meg- könnyítette a személy tevékenység nagyban hozzájárul- t ahhoz, hogy ma nyugodt lelkiismerettel állíthatom, hogy közeletlenségünk teljesen kielégítő.

Felhívás a székelységhez és az erdélyi magyarsághoz.

Alulírott Gy. Köllő Ignác Maros-Torda vármegyei nyug. alispánja, minisiteri tanácsos, tudomására hozom minden székelly testvéremnek, hogy ügyvenetó em- kö- letem alatt Erdély legfőbb fiaiból, tudósiból, politi- kusiból és főpapjaiból egy országos szerkesztő bizott- ság alakult s elhatároztuk, hogy imadott Székely Házunk — Erdélynek — az utolsó 22 esztendő alatt átólt gyászos történetét fogjuk örök emlékezetül meg- írni, de nemcsak ezt a történelmet kívánjuk a világ elé tárni, hanem célunk az, hogy ugyonben a műben az erdélyi hős eszedeknek a világháború alatt tanu- sított hősiességét és a székelység egész kultu- ráját meg soha nem látott beállításban tárjuk a világ elé.

Ehhez a munkához minden erdélyi testvérünkötől azt a támogatást kérem, hogy a birtokában lévő ok- mányokat, fényképeket és egyéb bizonyítékokat fo- tokoplasztikus céljából néhány napra birtokosa szerkesztő- ségünk rendelkezésére s amennyiben saját élményeinek leírását kívánja közsétételni, úgy ennek kérését el- műltire meilőbb küldje be.

Szerkesztőségünk címe: Budapest, IV., Múzeum- körút 41. Telefon: 189—272.

Székelly testvéri közsötésével:

Köllő Ignác s k.

Utban az ég felé.

XXVI.

24. Kedvenc szenevedélyem: segíteni a szene- vedő lelkeken

Érso lények vagyunk. Teremtőnk olyan szívet adott nekünk, mely resgái a legkisebb fájdalomra is. Igaz, nemes lelek azonban nemcsak a saját szenevedé- sőt éri, es merő önne, hanem mások fájdalomait is számba veszi. Az igazságság téges teret nyújt min- denkinek az együtterség kifejezésére szóban és tettben. Ha az érso megérődik a elhatározódik ez ember- ben, szenevedély lesz belőle. Mindenkinnek van vala- melyes szenevedélye, vagyis egy kedvence, legyen az személy, hely, tárgy, cselekedet, melyet előszeretettel kedvel, favorizál, kegyel. A lélek természetes meg- nyilatkozása es, olyan vadhajítás, melyet be kell oltani, meg kell nemesíteni. A hősöket, a szenteket ünnepe- n, színta szenevedélyük emelte ki az átlag emberek közül. Legnagyobb szenevedély az, mely nem a magától keresi, hanem a másót blasztítja, megadja, amikor egészen eltörpül az „én”, helyébe a személyes névms többi eszméivel lépnek. Van is egy arany-igazság: jobb adni, mint kapni. Aki ad, ezzel megmutatja, hogy neki van s ebből juttat másoknak. Aki ad, már bevont ember- társas életébe s lelket jószágos segítségével meghódi- totta Istennek s magának. Aki kapott Isten imádjá- s hála kodik neki, hogy a másoknak többet adott, sőt a jó szívet is megajarta magának, mert lekövetlenette lett. Nagyon sok nyomor van a világon, mely különfé- lűképpen mutatkozik. Ennek enyhítésére s a szoracsiót- len emberek megsegítésére állította fel a keresztény, nemes érso s szerzetes-rendeket, melyek igazi szene- vedélyül karoják fel a betegokat, szegényeket, árva- kat, agokat. Esért építtek gyermekgondozó, ápoló, üdültető helyek, árva-, szegény-, agg- és kórházak, hol a jó s nemes érso szívek az anyagi támogatást, vagy a személyes pártfogásukat egészen passziójukká fokozták.

A jótékonyaság inkább a testi nyomor enyhítésére suorítkozik, mert az hangos, kiabál. Van onné, még nagyobb fájdalom is: a lélek szenevedése. Ritkán látunk meg, legfőbbbör eltitkóják a szenevedők. Esért léptette a Katolikus Egyház a lelki igazságságot is, hogy azt is gyakorolják. Főleg a szomorúak s a bűnösök s a haldoklók szorúlnak erre. Kacoket a vigasztaló szó s a bűnbánat szentiségében való vezetés nyugtatja meg, szünteti meg a lélek égő szenevedéseit. A földi akár testi, akár lelki kínál rettenetesebb a tulvilági szene- vedés. Akiket az igazságos Bíró egész jóknak nem talál, mert a földi salaktól itt lemm nem tisztultak meg, azokat a tisztítóhelyre utalja, hogy a lélek szé- pítéstől utólag ott végezzék el. Igen szenevednek ör, mert es kis pokol, nagy kínt állanak ki, mert Isten nem láthatják, enyhíti gyötrelmüket az a tudat, hogy nem tart örökké. Es ideiglenes szenevedés mégis felül- mál minden földi kínt. Ók nem segíthetnek magukon, mert lejárt az érdemszerezés földi ideje, azért hosszak fordulnak fájdalomra kérésükkel: Könyörüljetek rajtunk legalább ti, barátaink, mert Isten keze illetett minket. Segítsünk, ahogy módunkban áll: imával, bűjtöl, alalmisával, szentmise szolgálatával vagy hallgatás-

sal, szentiségek felvételével, bucsukkal s más jó csele- kedetekkel, melyet értük ajánljunk fel. Es az igazi segítség! Itt is áll: aki gyorsan ad, kétszer ad. La- vallere Éva is beállott megtérése után a keresztény igazalom szolgálatába, a földi s tulvilági szenevedést enyhíteni igyekezt minden eszközzel. Nála a szene- vedőkön való segítés valódi szenevedélyt vált, es lett fanatikus passziója. Krisztust akarta szolgálni az ő szavai értelmében: „Amit egynek csak küll csele- kedtek, nekem cseleksütek”. Esért pedig Krisztus megadja a méltó jutalmat.

Kőrösi Lajos.

Nehéz idők.

A mostani idő fokozott munkát, önmegtartóztatást, önzetlenséget, áldozatkészséget követel mindenkitől. Es annyira természetes, hogy szinte fölöslegesnek lát- nak ezek hangzatosasága.

Bár így lenne, de sajnos nem így van. Ezt igaz- solják a falusi korcsmáz botrányokig sülyedt hangos saja. A savorosban halálra szeretők kénsen lóba való törekvése. A községek kezelése körül való husa- vona minden kigondolható címen es a gyors megga- dagodás fellépésének mohó vágya, mintha nem tudnók hányan gondagodtak meg a világháború alatt, amit semmivel sem lehet igazolni, csak a hatalommal való visszaélésekkel.

Eljön az ideje, mert el kell jönnie, hogy ki-ki komolyan számot adjon sáfarkodásáról. Egy tisztább, boldogabb jövő követeli, hogy a romok, szennyek el- takarításának es hogy a közelet vezető helyeiről, ha csak egy falusi baktorról is van szó, eltakarodjanak azok, akik a községeket magánérdekeik alá helyezik s akik előtt csak egy titkos cél lebeg: mit kereshetnek itt. Hszekedéssel, hazudással, a tények ferde beállít-ásával az intéző köröket sokszor megtevesztik es u. n. falu ügyes emberei, csak így lehetnek nyeregben évek hosszu során át azok, akik falujoknak semmi egyéb érdemét nem szereztek, csak a korcsmai élet fellen- dítését, mert minden lépésüket az elmaradhatlan „áldomás” követte, természetesen a községekben.

A rendszerek, törvények végrehajtó községeire küldős közeletességek háramlanak ilyenkor. De rosszul eszik hallani, hogy es meg az kapott segílyt, mert jól van egyik vagy másk előjáró urral, de rossz látnunk most is nyeregben ülő azokat, akik a romok szekeret- ket nyomták állandóan, csak hogy magán érdekeiket hialhaassák a községekben.

Am idő rövid volt ahhoz, hogy a községek vezetőit kellőképpen meg lehetett volna válogatni, ezért minden egyes község előjárót fokozatosan revizáló alá kell venni es meg kell átadályozni azt, hogy belérek állandóan piacra tekergők, korcsmai törzsvedőgek, községi előjárók lehessenek. Ne hivatkozasson senki az eddigi hosszas előjáról szolgálatra, amikor abban nincsen semmi dicsőség. Nem kell es előjáróságom oly nagy tudomás, amit szoktak hangzatosn a fista- lahó nemzedék elijesztéséhez. Jöjjenek a romlatlanok, a becsületesek, a szorgalmasok, az életörösek. Akiből oly vezetők képezhetők, a minöket a mai idők meg- kívánunk. A régi receptek rossznak. A falvak belső- tben hatalmas átalakulásnak kell történnie, ellenkező esetben a legkisebb vihar, mindent fenekestől fölfogat.

Figyelő.

KÜLÖNFÉLÉK.

— Megkesdtek a város közséti uttestet kö- vesését. Csalikvármegye város tovább szepül. Az állam- építészeti hivatal megkesdte a város közséti gimnázium es Zsögöd felé vezető ut részének a kövesését. A munka már javában folyik. Sok boldogsággal tölti el egész közéletünket az a becsületes, komoly szaktelemmel történi munka, amely az utolsó arra szánt krajcárt is beledolgozza. Az uttestet apró kockakövel kövenik, amelynek lerakása egyenesen városépítészeti remek. Eszben Taplocsa es Zsögöd bejárójáig kössül el a kövesés. Egyébként teljes gőzzel megkesdődött a vár- megye utjainak is a javítása. A vármegye egész terü- letén hét nagy heger dolgozik, szántja es préseli bele a könyagot. A mitnak minden bűnt igyekezik el- tüntetni a magyar kormány gondoskodása. Különösen nagy az elvégzésre váró munka éppen az utainkon, amelyeket olyan szemermetlenül elhanyagolt a román megszállás 22 esztendeje.

— A műgyetem hallgatók csikmegyei munkaszolgálat. A József Nádor Műgyetem szé- kelly mérnök-hallgatói aszírnt keresték meg a „Csiki Lapok” szerkesztőségét, hogy kössülje velük a csiki medencében elvégzésre váró árvismentesítő feladatokat. A jövő székelly mérnök felajánlják munkaszolgálatu- kat eseknek az árviájára területeknek a rendezésére. Minden további nélkül kijelenthetjük, hogy valamennyi érdekelte csiki község szeretettel es hálával fogadja ezt a felajánlott lelkes munkát es várja a székelly fö- liskolások öntudatos csoportját a nagy közséti munka elvégzésére.

— A város gyűjtése az árviskárosultakért. Ismerjük azt a megpróbáltatást, amely az idei árvis- vossedelemmel sújtotta a Duna—Tisza kösön élő magyar testvéreinket. Segítsünk kell testvéreinket. A szegénységüket is meg kell oszanni. A város kö- zsétsége kösött még nem volt gyűjtés. Jövő hét folya- mában Szász Gergő városunk polgármesterének kezde- ményezésére minden háznál megjelennak a gyűjtő- levelek. Kérjük, hogy mindenki fogadja a gyűjtőket szívesen es előkészített adományát adja át. A város polgármestere felhívásában hangulyosn, hogy így irányu gyűjtés nem lesz többé.

— Május hó 15-ig kell kérni Erdélyben a szédítörvény alóli kivételmentést. A visszatért részekben élő azon szédítők, akik román megállás ideje alatt a magyarság létérdekéért folytatott küzdelem minden kockázatát vállalták, 1941 évi május hó 15-ig kérhetik a szédít törvény alóli kivételmentésüket.

— Halálozások. Id. Nuri-deány Márton kereskedő, a helybeli Kereskedői Kör elnöke, a marosvásárhelyi Sésékely Kereskedelmi és Iparkamara alelnöke 68 éves korában, 1941 április 24-én meghalt városunkban. Szorgalmas, munkás életre tett pontot a halál. Tarsadalmunknak minden időben áldozatkész, kötelességeket ismerő tagja volt, akit a hűbirtalom tekintélyes tisztségekkel tisztelt meg. Elhunytát követően váltotta ki a legteljesebb részvételt, amely temetésén is imponáló módon nyilvánult meg.

— Ösv. Bakcsy Ferencné szül. Bartha Karolina, 61 éves korában, 16 évi öregség után elhunyt városunkban. — Elhunytiban Bakcsy Károly ipartestületi elnök, édesanyját gyászolja.

— Borá Ignác, 27 éves korában, folyó évi április hó 18-án meghalt Csikszentmihályon.

— Imre István, 78 éves korában, április 20-án meghalt Csikszentmihályon. Temetése 22-én volt igen nagy részvét mellett. Elhunytát övegye Szepes Karolina, gyermekei Dénes, Lajos és Etelka valamint nagyszámú rokonság gyászolja.

— Ösv. Bakó Bálintné szül. Balogh Róza, folyó évi április hó 21-én, 66 éves korában elhunyt Csikszentmihályon. Temetése 23-án volt, szép számú közönség kísérte utolsó útjára.

— Demes Lukács, 60 éves korában, folyó évi április 25-én meghalt Csikszentmihályon. Temetése 28-án d. e. 8 órakor lesz.

— Pályázati hirdetmény. Csikvármegye főispánja, a helygymintakereslet és a szabványtervezési osztály, a m. kir. rendőrségnél szervezett fogalmazó gyászolók, felügyelő-gyakornokok és detektív-gyakornokok állásokra a Budapesti Könyvnyomtatás 76-ik számában pályázatot hirdettem. Az állásokról betöltéséről — feltéve, hogy a pályázati hirdetményekben felsorolt követelményeknek megfelelnek — a 900—1941. M. E. sa. rendelet 4. §-ában felsoroltaknak elsőbbségi igényük van. Az elsőbbségi igényű bírói pályások kinevezéseiket kizárólag a 900—1941. M. E. sa. rendelettel rendelkezőket, két (két+) példányban kiállított a lakóhelyük szerinti illetékes főispánhoz benyújtandó „Személyi lappal” kérhetik.

— Köszönetnyilvánítás. Mindazoknak, akik szeretően jó édesanyáink, ösv. Bakcsy Ferencné elhalálásával ért mély fájdalomunkban részvételüket, esetenként hálás köszönetet a *gyászoló család*.

A piros rósa.

Egyszer... mily' régen volt... Omentől fauba gondozott kis-kertben, májusi reggelen, nyílt egy piros rósa a ott állt apóljára.

E merengve nézte, koblére ölelte; csókot nyomot assája, drága rósaajára; mint az édesanya szive gyermekére.

A kert mellett állva, gyönyörködve néntem két piros rósnak hű ölelkésévé; mert ilyen nem láttam eddig életemben.

Mi tetenik itt önnek?... szólta a kis-kert gyöngye: „hogy es utcát mindig erőfelől rójja s a kerítés mellől betekintget ide”.

Nekem a szép rósa... Ó, de hogy nem tudta... a két rósa kőből, melyik rózsát értem... még is hű apólját lemetasztette nekem.

Fogadja emlékkül!... Ajka megremegett!... mintha surta volna, hogy az ő személye, szívéből, vagy érdekből, el van már jegyezve.

A szép piros rózsát, melynek szírmalra csókját rálehelte, hat évtizeden át, most is híven őrzöm az imakönyvembe’.

Székely Károly

NYILTTÉR*)

László Lőrinc csikszentmihályi lakos a Heliógh-vendéglőben megértettem, amiért esetenként bocsánato: kérek. Csikszentmihály, 1941 április 25.

Márton József.

*) E rovat alatt közlöttékért nem vállal felelősséget a Szerk. és Kiadó.

Város központján

legmodernebb

EMELETES, ÚJ HÁZ

ugyanilyen új víztartály, egy szobára való parketta, fűtőcső, egy cserefa garázs, új és régi ajtók és ablakok szabadkiszámból azonnal eladók.

Új, legmodernebb emeleti lakás — földszinti lakás. 2 külön modern fürdőhelyiség 9 m. hosszú belvilággal, vízvezetékekkel, fürdőszobákkal azonnal KIADÓK.

Érdeklődni:

BARTHA FERENCNE űzletében, Csikszentmihály (Rákóczi út).

4—

Tudomására hozom

a nagyérdemű vásárló köszönetnek, hogy megérkeztek az 1941-es típusú magyar gyártmányú PHILIPS, ORION és STANDARD rádiókészülékek

hálosati és telepes, egyszerű és luxus kivitelben, üzemben tartáson mindenkor nagyválasszékekben.

Közdvező feltételek:

3.20 pengőből kezdődő előleg mellett 6—12 hónapig terjedő részletre!!

Állandóan raktáron tartok legjobb magyar gyártmányú „Petrix” és „Nife” rádió-elemet is.

VÉCSEY RÁDIÓ

rádió-laboratorium.

13

Kezdő tisztviselő(nő) helybeli nagyvállalathoz azonnaira felvételük. — Cim a Vákár-űzetben.

Közbirtokosság Gyergyószentmiklós.

Szám: 136—1941.

Árverési hirdetmény.

A gyergyószentmiklósi közbirtokosság igazgatósága közhírré téteti, hogy 1941 évi május hó 8-án d. e. 10 órai kezdettel, a közbirtokosság iroda helyiségében, nyilvános árverésen eladja a tulajdonát képező és a Gyilkostónál levő Menedékházat, a hozzá tartozó területtel együtt.

Kikiáltási ár 13 334 Pengő.

Bánatpénz a kikiáltási ár 10% a.

A fizetési feltételek a közbirtokosság iroda helyiségében megtekinthetők.

Gyergyószentmiklós, 1941 április 19-én.

György Fazakas István,

elnök.

Páll Péter,

jegyző.

Ditró és Szárhegy község

Borszéki közbirtokosság

Szám ad 21—1941.

Meghívó.

A borszéki közbirtokosság Szárhegyen 1941 évi április hó 27-én d. u. 3 órai kezdettel, a szárhegyi közbirtokosság székháza nagytermében közgyűlést tart, melyre az érdekelt birtokosok azzal hivatnak meg, hogy a közgyűlés tekintet nélkül a megjeleniek számára meg fog tartatni.

Tárgysorozat:

1. A múlt közgyűlés jegyzőkönyvének felolvasása.
2. Az 1941 évi költségvetés jóváhagyása.
3. Az 1940 évi számadások letárgyalása és jóváhagyása.

4. Elnöki beszámoló a román impérium alatt Borszéki-fürdő és borvíz űzet életére vonatkozó és peren kívüli egyességről kapcsolatos ügyekről.

5. Határozathozatal Borszéki-fürdő jövőbeli kezeléséről és sorsáról.

6. Az 1940 évi szőlőtörések árverési eredmények bejelentése.

7. Az igazgatóság és felügyelő bizottság lemondásának bejelentése és az új tisztikar illetve igazgatóság megválasztása.

8. Esetleges indítványok.

Szárhegy, 1941. évi április 15-én.

Angi,

közb. elnök.

Ozimbalmos,

közb. jegyző.

Árverési hirdetmény.

Gyergyóújfalu közbirtokosság nyilvános sárt írásbeli ajánlatok útján eladja 1939—1940. évi Kioskút és Dülh-gyháta nevű vágás területen 28.00 k. holdon felvett 10 805 drb lucfenyő fát, amelynek fátömege 5300 m³ műtára becsültetett. 1941 május 6-án d. e. 10 órakor a közbirtokosság helyiségében megtartandó árverésen.

A kikiáltási ár 90 100 Pengő.

A bánatpénz a kikiáltási ár 10% a.

A részletes árverési és szerződési feltételek a birtokosságnál és a kezelő gyergyószentmiklósi erdőfelügyelőségi kirendeltségnél megtekinthetők.

Gyergyóújfalu, 1941 április 18-án.

Ferenoz József s. k.,
kb. elnök.

Növendék-jóság osontépsődésére kiváló hatással van a

DOROGI

SZÉNSAVAS TAKARMÁNYMÉSZ

Nagy raktár:

GERSCH TESTVÉREK űzletében
Csikszentmihály, Apafi Mihály-űzetben.

ELVESZETT a napokban egy fél arany fűbevaló, apró kék kövekkel. Megtaláló Aladicsné fényképes űzetébe vigye, ahol magas jutalomban részesül!

MODELL KALAPOK

tis napenként új formák előlé
árban, megtekinthetők

VENCZEL TANÁRNÉNÁL

Ugyanott készűnek minden-
nemű női kalapok elsőrendű
anyag hozzáadásával. Kalapok
átalakítás a legrövidebb idő alatt.

Csikszentmihály, Gimnázium-űzetben 112. sz.,
a Sörház közelében

Boltos-pályázat.

A megalakulóban lévő „Ditró Hangya Fogyasztási, Termelő és Értékesítő Szövetkezet” igazgatósága boltkezelő állásra pályázatot hirdet.

Javadalmazás: 20 P. havi törőfeltétel, vegyes árú után 3%-os forgalmi jutalék, 2 szoba konyhás lakás. Összesen 1000 P. További megállapodás személyesen, vagy levélben.

Pályázati határidő: 1941 május 10. állás elfoglalása 1941 május 16-án.

Igazgatóság.

Ágytoll penhely 1. Törő tyuktoll P. 0 90, szűrtő
rossztott toll P. 3.—, fehér fessztott lloztoll P. 4 50,
jobb minőségű P. 5 50, még jobb minőség P. 6 20
kilónként, utárváltatás 5 kilón postacsomagolásban
bérmentve szállít: Rosner Gyula-cég ágytollűzeme
Kiskunfélegyháza. 3—3

Hajtókocsit, kisebb írógépet jó állapotban veszek. Ajánlatok László Lajos címre Csikszentmihályon. 2—2

Írógép javítás, jókarbantartás HÖLCZER-nél ókeresetűny űzem, a nagytrakt mellett. 9—

Eladó egy jókarban tartott, űzemképes Hoffherr & Schranz gyártmányú, 1000 es osepűszekrény, egy 4 lóerős, kevés vizet és fát fogyasztó gőzkazánnal. Érdeklődni Szánthó Ferencnénél, A. k. os, Háromszék megye. 3—3

Eladó birtokok:

A csikszentmihályi határban, Imre Anna Jánosé tulajdonát képező, Kuna Péter mellett lévő

Alsószékben, szántó	1500 P.
Ricséiben, 3 hold kaszáló	1000 P.
Pálosban, kaszáló	500 P.

Érdeklődni lehet:

Nagy G. József, Csikszentmihály — Zsögöd
Mártonffy-űt 49 szám. 2—

TANONCOKAT

felvessz „FERRUM” vasöntő és gépgyár,
Csikszentmihály, Hargita-űcet 53 szám. 1—

Felfedezés, fekete új kocsit, 1 pár kocsihammal eladó. Cim a kiadóhivatalban. 1—

Eladó egy rendez méretű új ajtótok 30 cm. vastagságú falhoz, belső és külső ajtókkal, vasalással teljesen felszerelve. Gál Sándor-űt. 19

KÖZBIRTOKOSSÁGOKI!

Az erdőszeti hatóságok által használt új mintájú:

Feladati hirdetmény,

Feladati szerződés és

Általános árverési feltételek

nyomatványai bármily mennyiségben beszerethetők a Vákár könyvkereskedésben, Csikszentmihályon. — Kiváratra postán is szállíthatók.